

Υλικό για εκπαιδευτικούς 8.1

Γιατί η ελευθερία εξαρτάται από την πλαισίωσή της με κανόνες και νόμους

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα σ' αυτή την ενότητα

Αλληλεξάρτηση λόγω έλλειψης χρόνου

Η πολυτιμότερη πηγή διδασκαλίας και μάθησης, και γενικά στη ζωή μας, είναι ο χρόνος. Οι εκπαιδευτικοί, ως επαγγελματίες, αντιμετωπίζουν συνέχεια το ζήτημα της καλύτερης αξιοποίησης του χρόνου στην τάξη. Στη συνεργατική μάθηση, οι μαθητές αναλαμβάνουν μέρος αυτής της ευθύνης. Ο προ-οργανωτής αυτής της ενότητας θα λειτουργήσει μόνο αν οι μαθητές αποδεχτούν την ευθύνη να χρησιμοποιήσουν τον χρόνο για να διαβάσουν το υλικό που συνέλεξαν οι άλλοι, πριν το πρώτο μάθημα. Στο πρώτο μάθημα μπορούν να αφιερωθούν μόνο έως 10 λεπτά, ώστε οι τέσσερις ομάδες να επιλέξουν το θέμα της αντιπαράθεσης. Αν δεν έχουν διαβάσει το υλικό εκ των προτέρων, η τάξη δεν θα έχει διαμορφώσει πλήρη άποψη ώστε να επιλέξει – το παραπάνω αποτελεί παράδειγμα για το πόσο εξαρτόμαστε ο ένας από τον άλλον (αλληλεξάρτηση).

Οι αυστηροί κανόνες προστατεύουν την ελευθερία λόγου

Η αντιπαράθεση πρέπει να διεξαχθεί μέσα σε συγκεκριμένο χρόνο. Όλοι οι ομιλητές έχουν ίσα δικαιώματα ελευθερίας σκέψης και έκφρασης. Οπότε, ο διαθέσιμος χρόνος ομιλίας θα πρέπει να μοιραστεί ισότιμα, ένα λεπτό για κάθε παρέμβαση. Φαίνεται παράδοξο, αλλά οι αυστηροί κανόνες είναι απαραίτητοι για την προστασία της ελευθερίας μας. Η χρήση χρονικού ορίου λειτουργεί με δύο τρόπους: ο χρόνος ομιλίας του καθενός είναι εγγυημένος και ισότιμος, και συνάμα περιορίζει κάθε ομιλητή σε συγκεκριμένο χρονικό περιθώριο. Οι ομιλητές, λοιπόν, πρέπει να προετοιμάσουν με προσοχή όσα θέλουν να πουν. Να εστιάσουν στα βασικά επιχειρήματα και να αφήσουν ο,τιδήποτε έχει λιγότερη σημασία, ώστε να κάνουν το σχόλιό τους ξεκάθαρο και σύντομο.

Ελευθερία και ορισμός πλαισίου

Η ελευθερία δράσης και έκφρασης των μαθητών μπαίνει σε πλαίσιο, ή περιορίζεται και προσδιορίζεται με δύο τρόπους: πρώτον, μέσω του διαθέσιμου χρόνου μάθησης – η διδακτική ώρα διαρκεί 40 λεπτά, οπότε αφού η αντιπαράθεση πρέπει να χωρέσει σε μια ώρα δε μπορεί να διαρκέσει πάνω από 20 λεπτά, διότι στην ίδια διδακτική ώρα πρέπει να χωρέσουν και άλλα πράγματα. Δεύτερον, οι κανόνες της αντιπαράθεσης δίνουν σε κάθε ομιλητή ίσο, αλλά αυστηρά περιορισμένο χρόνο ενός λεπτού ανά παρέμβαση. Τα πλαίσια έχουν διαρθρωτική – στη ζωή μας υπάρχει έλλειψη χρόνου – και πολιτική, τεχνητή διάσταση: οι κανόνες ορίζουν πλαίσια χωρίς τα οποία δεν θα μπορούσαμε να απολαμβάνουμε τις ελευθερίες μας χωρίς να παραβιάζουμε τα δικαιώματα των άλλων. Η έλλειψη χρόνου δεν αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης, αντίθετα από την πλαισίωσή του από κανόνες που είναι διαπραγματεύσιμη.

Το σχολείο είναι όπως στη ζωή

Η διαλεκτική της ελευθερίας και του ορισμού πλαισίων, που έχει τις ρίζες της στην παγκόσμια έλλειψη χρόνου, συμβαίνει στο σχολείο ακριβώς όπως στην πραγματική δημόσια ζωή. Κυριολεκτικά, στο σχολείο τα πράγματα γίνονται όπως και στη ζωή.